

Antioksidantų svarba raumenų auginimui: apsauga, atsistatymas ir našumas

Kai kalbama apie raumenų auginimą, dauguma žmonių iš karto pagalvoja apie baltymus, kreatiną arba intensyvius treniruočių planus. Tačiau dažnai nepakankamai įvertinamas, bet labai svarbus veiksnys veiksmingam raumenų auginimui yra antioksidantai.

Šie maži pagalbininkai atlieka pagrindinį vaidmenį apsaugant raumenų ląsteles, mažinant uždegimą ir palaikant atsistatymą.

Bet kas tiksliai yra antioksidantai, kaip jie veikia ir kodėl jie tokie svarbūs sportininkams?

Kas yra antioksidantai?

Antioksidantai yra molekulės, kurios apsaugo organizmą nuo vadinamųjų laisvųjų radikalų. Laisvieji radikalai yra nestabilios deguonies molekulės, kurios organizme susidaro kaip medžiagų apykaitos procesų šalutiniai produktai, ypač fizinio krūvio metu. Šios nestabilios molekulės gali atakuoti ląstelių struktūras, įskaitant baltymus, lipidus ir DNR, taip sukeldamos oksidacinį stresą. Nors organizmas pats gamina kai kuriuos antioksidantus (pvz., glutationą), jis taip pat priklauso nuo antioksidantų suvartojimo su maistu.

Žinomiausi iš jų:

Vitaminas C

Vitaminas E

Beta karotenas

Selenas

Polifenoliai (pvz., uogose, žaliojoje arbatoje)

Flavonoidai (pvz., juodajame šokolade, citrusiniuose vaisiuose)

Raumenų auginimas ir oksidacinis stresas

Intensyvios treniruotės, ypač jėgos treniruotės, sąmoningai apkrauna kūną. Svorio kilnojimas sukelia raumenų skaidulų mikro įplyšimus – tai būtinas procesas, nes šie mikro įtrūkimai skatina atsinaujinimo ir augimo procesus. Tačiau būtent čia ir prasideda oksidacinis stresas. Treniruočių metu žymiai padidėja laisvųjų radikalų gamyba, o tai gali sukelti uždegimą ir ląstelių pažeidimus. Iš pirmo žvilgsnio tai skamba kaip problema, tačiau paradoksalu, bet tam tikras oksidacinio streso kiekis yra būtinas raumenų augimui skatinti. Jis veikia kaip signalinis agentas organizmo adaptacijos procesams, kurie galiausiai lemia stipresnius ir didesnius raumenis.

Antioksidantų vaidmuo raumenų auginime

Apsauga nuo ląstelių pažeidimo: antioksidantai neutralizuoja laisvuosius radikalus, neleisdami jiems atakuoti ląstelių membranų, mitochondrijų ir kitų ląstelių struktūrų. Tai ypač svarbu siekiant išvengti ilgalaikės žalos, kuri gali ne tik trukdyti raumenų augimui, bet ir padidinti ligų riziką.

Padedą atsistatyti: po treniruotės antioksidantai padeda reguliuoti uždegiminį procesą. Nors tam tikra uždegiminė reakcija yra svarbi raumenų skaidulų gijimui, per didelis uždegimas gali sulėtinti atsistatymą. Antioksidantai čia užtikrina tinkamą pusiausvyrą.

Geresni rezultatai: tyrimai rodo, kad pakankamas antioksidantų vartojimas gali atitolinti raumenų nuovargį. Gerai apsaugotas raumuo gali dirbti ilgiau ir intensyviau, todėl pasiekiami geresni treniruočių rezultatai.

Imuninės sistemos apsauga: intensyvios treniruotės gali laikinai susilpninti imuninę sistemą. Tokie antioksidantai kaip vitaminas C ir cinkas palaiko imuninę sistemą, o tai ypač svarbu siekiant išvengti pertraukų dėl ligų, kurios gali sulėtinti treniruočių progresą.

Antioksidantai: tinkama pusiausvyrą yra labai svarbi

Nors antioksidantai teikia daug naudos, daugiau ne visada yra geriau. Yra įrodymų, kad per didelis antioksidantų vartojimas, ypač vartojant papildus, gali susilpninti treniruočių poveikį.

Priežastis:

Kai laisvieji radikalai yra per daug slopinami, trūksta svarbaus augimo signalo organizmui.

Natūralūs antioksidantų šaltiniai

Sportininkams subalansuota mityba yra labai svarbi.

Šie maisto produktai yra ypač gausūs antioksidantų:

Uogos (mėlynės, avietės, braškės): Jose gausu polifenolių ir vitamino C.

Žaliosios lapinės daržovės (špinatai, lapiniai kopūstai): Jose yra beta karoteno, vitamino E ir fitocheminių medžiagų.

Riešutai ir sėklos (migdolai, graikiniai riešutai, chia sėklos): Geri vitamino E ir seleno šaltiniai.

Citrusiniai vaisiai (apelsinai, citrinos): Vitamino C bombos, stiprinančios imuninę sistemą.

Juodasis šokoladas (bent 70 % kakavos): Jame yra flavonoidų, kurie gerina kraujotaką.

Žalioji arbata: Jame gausu katechinų, kurie turi priešuždegiminį poveikį.

Praktiniai patarimai sportininkams

Dėmesys įvairovei:

Derinkite skirtingus antioksidantų turinčius maisto produktus, kad gautumėte platų apsauginių medžiagų spektrą.

Po treniruotės:

Antioksidantų gausus maistas po treniruotės gali padėti atsigausti – pvz., kokteilis su uogomis ir špinatais.

Maisto papildus vartokite išmintingai: maisto papildus reikėtų vartoti tik esant įrodytam jų trūkumui arba esant ypatingam stresui (pvz., varžybų etapuose).

Laikas yra viskas:

Per didelis antioksidantų kiekis prieš treniruotę arba po jos gali būti neproduktyvus.

Subalansuotas jų vartojimas dienos bėgyje dažnai yra geresnis.

Išvada

Antioksidantai yra būtini raumenų auginimui – jie apsaugo ląsteles, skatina atsistatymą ir stiprina imuninę sistemą. Tačiau, kaip ir daugeliui dalykų gyvenime, tinkamas balansas yra labai svarbus. Per didelis antioksidantų kiekis, ypač iš maisto papildų, gali sutrikdyti natūralų organizmo prisitaikymo procesą. Todėl geriausias būdas yra įvairi, antioksidantais turtinga mityba, kuri optimaliai palaiko organizmą neslopindama natūralių jo procesų. Sportininkams tai reiškia: treniruotės, mityba ir atsistatymas turi vykti kartu – antioksidantai turi veikti kaip nematomas apsauginis skydas fone.